

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/20/2016.

Iktatószám: Vj/20-59/2016.

*Egységes szerkezetben
a Vj/20-58/2016. számú javító határozattal*

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Sz. L. A. Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. Sz. L. és dr. H. A.) által képviselt **OTP Bank Nyrt.** (1051 Budapest, Nádor utca 16.) kérelmezőnek összefonódás engedélyezése iránti kérelemére indult versenyfelügyeleti eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett az Ormai és Társai CMS Cameron McKenna Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: dr. J. N. A.; 1053 Budapest, Károlyi utca 12.) által képviselt **AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep** (1138 Budapest, Váci út 135-139. D-C. épület) meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

Az eljáró versenytanács engedélyezi, hogy az AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep Hitelezési és Banki Üzletága az OTP Bank Nyrt. részévé váljon.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelemre azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A 2016. február 2. napján kötött Üzletág Átruházási Szerződéssel (a továbbiakban: Szerződés) az OTP Bank Nyrt. (a továbbiakban: OTP Bank) megvásárolja az AXA Europe S.A. Magyarországi Fióktelep (a továbbiakban: Fióktelep) Hitelezési és Banki Üzletágát (a továbbiakban: Üzletág), mely magában foglalja az ügyfelek állományát és a Szerződésben meghatározott eszközöket és munkavállalókat.
- 2) A Szerződés 6.1. fejezete szerint annak aláírása és teljesedése közötti időszakra nézve a Fióktelep egyrészt vállalja, hogy az Üzletágat a rendes üzletmenet szerint az addigi gyakorlatnak megfelelően működteti, másrészt azt, hogy az Üzletág pénzügyi helyzetét érintő jelentős fejleményről tájékoztatják az OTP Bankot. A Szerződés 1. melléklete rögzíti azokat az intézkedéseket, melyeket a Fióktelep csak az OTP Bank írásos hozzájárulásával tehet meg, mely hozzájárulás azonban indokolatlanul nem tagadható meg, és nem késleltethető (ha az OTP Bank a Szerződésben meghatározott rövid határidőben nem

nyilatkozik, akkor a hozzájárulása megadottnak tekintendő). Az OTP Bank hozzájárulása az alábbi főbb intézkedésekre terjed ki:

- a) a Fióktelep társasági dokumentumainak az Üzletágra hátrányos megváltoztatása;
  - b) az Üzletág bármely részének átruházása, bármely tevékenység befejezése;
  - c) más vállalkozásban történő érdekeltségszerzés, mely az Üzletágra hátrányos lehet;
  - d) meghatározott értékhatár feletti eszközök beszerzése vagy értékesítése;
  - e) jelentős szerződések megkötése, módosítása vagy felmondása, jelentős szerződések megszegése, kötelezettségek nem teljesítése;
  - f) [szabályzatok jelentős módosítása]*;
  - g) [egyres, az átadásra kerülő munkavállalókkal kapcsolatos intézkedések];
  - h) az Üzletághoz tartozó eszközök megterhelése.
- 3) A Szerződés 6.8. pontja és 6. melléklete szerint az eladó vállalja, hogy nem tesz érdemi változtatást az Üzletág által értékesített termékekben, és nem indít/értékesít olyan új terméket, amely a Szerződés aláírásakor még nem létezett.
- 4) A kérelmező a Gazdasági Versenyhivatalhoz 2016. március 11-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján az 1) pontban hivatkozott tranzakciónak – mint vállalkozások összefonódásának – az engedélyezését kérte.
- 5) A kérelmezett összefonódás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004/EK tanácsi rendelet alapján – a felek nyilatkozata szerint - nem bejelentés köteles. Az összefonódást a felek a montenegrói, a szerb és az ukrán versenyhatóságokhoz is bejelentették.
- 6) Az eljáró versenytanács 2016. március 18-i Vj/20-3/2016. számú végzésével a Tpv. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról döntött, és az eljárás ebből adódó két hónapot meghaladó ügyintézési határidejére tekintettel egyben megállapította, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29/A. § (1b) bekezdése szerinti sommás eljárás feltételei nem állnak fenn.

II.

Az összefonódás résztvevői

Az OTP-csoport

- 7) Az OTP és az általa irányított vállalkozások alkotta vállalkozáscsoport (a továbbiakban: OTP-csoport) Magyarország legnagyobb pénzügyi szolgáltató csoportja, mely Magyarországon kívül további nyolc közép- és kelet-európai országban is jelen van elsősorban banki szolgáltatásokkal.
- 8) Az OTP-csoport banki szolgáltatások teljes körét nyújtja lakossági és vállalati ügyfelek, továbbá önkormányzatok és állami intézmények részére. Emellett az OTP-csoport tevékenységi körébe tartozik az alapkezelés, a lakáspénztári szolgáltatás, az egészség- és

---

* A [...] szimbólummal jelzett részek üzleti titkot képeznek.

nyugdíjpénztári szolgáltatás, a kockázati és magán tőkebefektetés, a pénztárszolgáltatás, a követeléskezelés, az ingatlanközvetítés, a lízingelés és az ingatlan beruházás.

- 9) Az OTP-csoport magyarországi tagjai, továbbá külföldön honos tagjai Magyarország területén a 2014. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül - együttesen 15 milliárd forintot meghaladó nettó árbevételt, illetve a Tpv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevételt értek el.

Az Üzletág

- 10) Az Üzletág lakossági és vállalati ügyfelek részére nyújt bankszámla-vezetési, betéti kártya és betéti szolgáltatásokat. Hitelezési tevékenységet az Üzletág 2011. óta új hitelek kihelyezésével nem folytat, korábbi hitelezési tevékenysége révén azonban rendelkezik lakossági jelzáloghitel állománnyal lakáscélú és a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében is.
- 11) Az Üzletág a 2014. évben 500 millió forintot meghaladó Tpv. 24. § (3) bekezdése szerinti bevételt ért el.

III.

Az OTP-csoport és az Üzletág piaci helyzete

- 12) Az OTP-csoport és az Üzletág által egyaránt nyújtott banki szolgáltatások körében egymástól eltérő funkciói (felhasználási céljai), illetve árujellemzői vannak az alábbi szolgáltatáscsoportoknak:
- lakossági és vállalati bankszámla-vezetési szolgáltatás,
  - lakossági és vállalati betéti kártya-szolgáltatás,
  - lakossági és vállalati betéti szolgáltatás,
  - lakossági lakáscélú jelzáloghitelek,
  - lakossági szabad felhasználású jelzáloghitelek.
- 13) A *bankszámla-vezetési*, a *betéti kártya* és a *betéti szolgáltatások* esetében, azok állománya alapján számolva az OTP-csoport a vállalati és a lakossági ügyfelek körében is a legmagasabb részesedéssel rendelkezik. A lakossági ügyfelek esetében a részesedése 30-50, a vállalati ügyfelek esetében pedig 15-25 százalék közötti. Az Üzletág részesedése ugyanakkor mindhárom fenti szolgáltatás esetében minimális: a vállalati ügyfelek körében [0-5] százalék alatti, és a lakossági ügyfelek esetében sem éri el a [0-5] százalékot.
- 14) Bankszámla-vezetési, betéti kártya és betéti szolgáltatást nagyszámú bank nyújt Magyarországon, melyek közül azonban még a jelentősebbek (Budapest Bank, CIB, K&H, Raiffeisen, UniCredit, Erste, Fundamenta, FHB, MKB, Takarékbank) állomány alapján számított részesedése is – különösen a lakossági ügyfelek körében – érezhetően alacsonyabb az OTP-csoport részesedésénél. A bankszámla-vezetési és az ahhoz kapcsolódó betéti kártya szolgáltatás esetében a bankváltás költségei elhanyagolhatók, és a váltási folyamat is egyszerű. Ezt jelzi a bankszámlák esetében mutatja az is, hogy az elmúlt években a számlanyitások/zárások aránya a bankok többsége esetében meghaladta a 10 százalékot.
- 15) A *jelzáloghitelek* állományából szintén az OTP-csoport részesedése a legnagyobb: a lakáscélú jelzáloghitelek esetében 20-30 százalék közötti, a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében pedig 15-25 százalék közötti. Az Üzletág részesedése a lakáscélú jelzáloghitelek állományából nem éri el az 5 százalékot, a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében pedig 5-10 százalék közötti.

- 16) Jelzáloghitelezést szintén nagyszámú bank végez [köztük a 14) pontban említett bankok mindegyike], melyek közül az Erste részesedése esik legközelebb az OTP-csoportéhoz: a lakáscélú és a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében is 10-20 százalék közötti azok állományából.
- 17) A 2014. és 2015. évi új kihelyezésű jelzáloghitelek szerződéses összege alapján számítva az OTP-csoport részesedése a lakáscélú jelzáloghitelek esetében [20-30 százalék], a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében ugyanakkor érezhetően magasabb volt az állomány alapján számítottnál (30-40 százalék közötti). Az Üzletág részesedése – miután 2011. után már nem helyezett ki új hitelt – értelemszerűen 0 százalék volt. A 2014. és 2015. évi új kihelyezések alapján a K&H mind a lakáscélú, mind a szabad felhasználású jelzáloghitelek esetében az OTP-csoportéhoz közelálló 20-30 százalék közötti részesedéssel rendelkezett.

IV.

A piaci szereplők véleménye

- 18) A vizsgáló eljárása során tíz, a Szerződéssel érintett tevékenységek tekintetében az OTP-csoport versenytársának minősülő kereskedelmi bankot hívott fel adatszolgáltatásra. A megkeresések egyrészt az összefonódással érintett piacok szereplőinek e piacok működésével kapcsolatos ismereteinek megismerését célozták, másrészt lehetőséget biztosítottak a megkeresettek számára az összefonódás várható hatásaival kapcsolatos véleményük kifejtésére.
- 19) A megkeresett bankok, mint versenytársak közül kilenc úgy ítélte meg, hogy az Üzletág megszerzésével az OTP-csoport ugyan növeli piaci részesedéseit, de nem jut olyan üzleti-stratégiai előny birtokába, amely káros versenyhatásokkal járna. Egy versenytárs ugyanakkor versenytorzító hatásúnak ítélte az összefonódást, álláspontját azonban (az OTP-csoport piaci részesedéseinek növekedésére való hivatkozáson túlmenően) érdemben figyelembe vehető érvekkel nem támasztotta alá.
- 20) Arra nézve, hogy a versenyhatások szempontjából a meglévő (pl. hitel) állománynak vagy adott időszakban megszerzett új ügyfeleknek van-e nagyobb jelentősége a megkeresett versenytársak nagyobb hányada (tízből hét) úgy nyilatkozott, hogy – szemben a kérelmező álláspontjával – a meglévő állománynak van nagyobb jelentősége.¹

V.

Az engedélykérési kötelezettség

Összefonódás

- 21) A Tpv. 23. § (1) bekezdés a) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha a vállalkozás vállalkozásrésze a vállalkozástól független másik vállalkozás részévé válik.
- 22) A Tpv. 23. § (5) bekezdése szerint vállalkozásrésznek minősülnek az olyan eszközök vagy jogok – ideértve a vállalkozás ügyfélállományát is -, amelyeknek megszerzése önmagában vagy a vállalkozás rendelkezésére álló eszközökkel és jogokkal együtt elégséges a piaci tevékenység végzéséhez.

---

¹ Az eljáró versenytanács a versenyhatások értékelését mindkét piaci részesedési mutatóra tekintettel végezte.

23) Az Üzletághoz tartozó ügyfélállománynak az OTP Bank által történt átvétele a Tpv. 23. § (5) bekezdés szerinti vállalkozásrésznek minősül, mert az ügyfélállományt megszerző vállalkozás rendelkezik olyan eszközökkel (banki infrastruktúra) és jogokkal (a banki tevékenység végzésére vonatkozó engedélyek), amelyekkel együtt képes a megszerzett ügyfelek részére piaci tevékenységet végezni. Erre tekintettel az 1) pont szerinti tranzakció a Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerinti összefonódásnak minősül.

A küszöbértékek

24) A Tpv. 24. § (1) bekezdése szerint a vállalkozások összefonódásához a Gazdasági Versenyhivaltól engedélyt kell kérni, ha valamennyi érintett vállalkozáscsoport [26. § (5) bekezdés], valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen a tizenöt milliárd forintot meghaladja, és az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább két olyan vállalkozáscsoport, melynek az előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások nettó árbevételével együtt ötszázmillió forint felett van. A Tpv. 24. § (3) bekezdése szerint befektetési szolgáltatók esetében a befektetési szolgáltatás bevételeit, hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások esetében pedig a fenti törvényhely a)-e) pontja szerinti bevételek összegét kell figyelembe venni a nettó árbevétel helyett.

25) A Tpv. 27. § (4) bekezdése alapján vállalkozásrész esetében az azt alkotó eszközök és jogok hasznosításával elért előző évi nettó árbevételt kell figyelembe venni.

26) A Tpv. 26. § (2) bekezdés a) pontja alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül a beolvadó vállalkozás [mely fogalomkörbe a Tpv. 52. § aa) pontja alapján beletartozik a beolvadó vállalkozásrész is], valamint az a vállalkozás, amelynek a vállalkozásrész a részévé válik. Mindezek alapján a jelen összefonódás közvetlen résztvevői: az Üzletág mint vállalkozásrész, valamint az OTP Bank, melynek az Üzletág a részévé válik.

27) A Tpv. 26. § (3) bekezdés szerint közvetett résztvevőnek minősülnek azon vállalkozáscsoport további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik. A Tpv. 26. § (5) bekezdés értelmében érintett vállalkozáscsoport a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz kapcsolódó közvetett résztvevők együttese. A Tpv. 26. § (4) pontja alapján a közvetett résztvevők körének meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni az összefonódás következtében irányítási jogát elvesztő vállalkozást. Az előzőek alapján összefonódással érintett vállalkozáscsoportnak az OTP-csoport és az Üzletág minősülnek.

28) A fenti két vállalkozáscsoportnak a kérelem benyújtásának időpontjában rendelkezésre álló utolsó hitelesen lezárt üzleti évben (2014.) elért együttes nettó árbevétele [illetve a Tpv. 24. § (3) bekezdés szerinti bevétele] meghaladta a tizenötmilliárd forintot, és ezen belül mindkettő esetében az ötszázmillió forintot. Ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

VI.

Az összefonódás értékelése

29) A Tpv. 30. § (2) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha – az (1) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve – az összefonódás nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon, különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként.

30) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján az eljáró versenytanács az összefonódások horizontális-, vertikális- és portfólió hatásait vizsgálta [lásd a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2014. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) 11. pontját].

Az érintett piacok

- 31) A Tpvt. 14. § értelmében az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. Az érintett termékpiac meghatározásakor a megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi piacként azt a földrajzi területet kell számításba venni, amelyen kívül a) a fogyasztó, illetve az üzletfél nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
- 32) Az összefonódással érintett piacoknak minősülnek mindazok a piacok, amelyeken az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki. Érdemben azonban csak azon érintett piacok vizsgálata szükséges, amelyekre nézve a fenti 30) pont szerinti versenyhatások fennállhatnak.
- 33) A jelen esetben az eljáró versenytanács az Üzletág által is nyújtott banki szolgáltatáscsoportok [lásd 12) pont] körében vizsgálta, hogy mi minősül érintett árupiacoknak.
- 34) Az eljáró versenytanács a keresleti helyettesítés szempontjából az előzőek szerinti banki szolgáltatáscsoportokat egymástól elkülönült érintett árupiacokként vizsgálta, figyelemmel azok eltérő felhasználási céljaira, illetve az eltérő (lakossági, vállalati) felhasználói körére. Azt pedig, hogy az egyes szolgáltatáscsoportok között (figyelemmel arra, hogy a bankcsoportok jellemzően a szolgáltatáscsoportok teljes körét nyújtják) van-e olyan fokú kínálati helyettesítés, ami alapján a banki szolgáltatáscsoportok, vagy azok valamely részhalmaza(i) egységes árupiacot alkotnak, az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek vizsgálni, mert – a később részletezettek szerint – az egyes banki szolgáltatáscsoportokat lehetséges legszűkebb érintett árupiacoknak feltételezve sem voltak azonosíthatók káros versenyhatások.
- 35) A fenti érintett árupiacok mindegyike esetében – figyelemmel arra, hogy a jelentősebb bankcsoportok szolgáltatásait országosan forgalmazzák - érintett földrajzi piacnak az eljáró versenytanács Magyarország egész területét minősítette.

Az összefonódás hatásainak értékelése

Horizontális hatások

36) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok (ténylegesen vagy potenciálisan) jelen vannak. Ekkor az összefonódás miatt csökken az egymással versenyben álló vállalkozások száma, növekszik az összefonódás révén bővülő vállalkozáscsoport piaci részesedése. A növekvő piaci részesedés lehetőséget teremt a vállalkozáscsoport számára kizsákmányoló (például túlzottan magas eladási ár megállapítása) és versenykorlátozó (például piacra lépés akadályozása) magatartásokra egyaránt (egyoldalú hatás), továbbá növeli a versenyt korlátozó megállapodások

létrejöttének, illetve a párhuzamos magatartások esélyét az érintett piacon (koordinatív hatás).

37) A Közlemény 14. ba) pontja alapján egyértelműen kizárhatók a káros horizontális hatások, ha az érintett vállalkozáscsoportok együttes érintett piaci részesedése nem meghaladja a 20 százalékot. A Közlemény 14.c) pontja alapján akkor sem kell káros horizontális hatással számolni, ha:

- ca) az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozáscsoport figyelmen kívül hagyásával a többi érintett vállalkozáscsoport együttes részesedése nem haladja meg az 5 százalékot; és
- cb) az érintett piacon van a legnagyobb részesedésű érintett vállalkozáscsoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs; és
- cc) az összefonódás a lehetséges verseny csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás jövőben sem növekedhet érezhetően.

38) Az előzőek szerinti feltételek elsődlegesen ugyan a Tpv. 72. § (3) bekezdés szerinti döntéshez szolgálnak zsinórmértékül, azokra azonban a Versenytanács - kialakult gyakorlata szerint - tekintettel van annak mérlegelésekor is, hogy az összefonódásnak adott érintett piacon lehetnek-e beavatkozásra okot adó káros versenyhatásai. A káros versenyhatás megállapításához értelemszerűen nem elégséges valamely fenti feltétel hiánya, a feltételeket egymással és más körülményekkel együttesen kell értékelni. Így a káros piaci hatások hiányának irányába mutató körülmény lehet például az, ha a 20 százalékos piaci részesedési küszöbérték ugyan az egyik vállalkozáscsoport magas piaci részesedésére tekintettel viszonylag jelentős mértékben túllépésre kerül, de a másik vállalkozáscsoport érintett piaci részesedése lényegesen kevesebb, mint 5 százalék (másként: a piaci részesedés növekménye csekély).² Egy másik lehetséges eset, ha nincs ugyan az érintett piacon az összefonódásban résztvevő nagyobb vállalkozáscsoporthoz hasonló méretű vállalkozás, de van több kisebb méretű olyan vállalkozás, amelyek együttesen valószínűsíthetően képesek elégséges mértékű versenyt teremteni.³ Lényeges azonban, hogy az előzőek szerinti és más hasonló, a versenyhatások szempontjából meghatározó körülmények értékeléséhez az adott érintett piac olyan komplex (a kérelemben foglaltakon túlmenő) vizsgálata szükséges, amelyre csak a teljes körű eljárás ad lehetőséget. Az értékelés összetettségére is tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja⁴ szerint a horizontális hatással járó összefonódások esetén a Közlemény 5. pontja szerinti kivételszabály („a Közleményben foglaltak nem jelentik azt, hogy ne lehetnének olyan további esetek, amelyek egyszerűsített eljárásban elbírálhatók”) alkalmazására a fent említett és hasonló körülmények önmagukban nem adnak alapot, és általában is igaz, hogy horizontális összefonódás esetén a piaci részesedési feltételek nem teljesülése esetén az összefonódást teljes körű eljárásban indokolt elbírálni. A kérelmező (mindenekelőtt a piaci részesedés minimális növekményére tekintettel) külön is kérelmezte az egyszerűsített eljárásban történő elbírálását. Ilyen kérelem benyújtására azonban a Tpv. rendelkezései alapján nincs mód.⁵

² Lásd pl.: Vj-77/2015.

³ Lásd pl.: Vj-99/2013.

⁴ Amelyet a Tpv. 72. § (3) bekezdés szerinti döntésében (Vj/20-3/2016) is kifejtett

⁵ Versenytanács Tpv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2015., 24.5.pont: „A Tpv. 68. § (2) bekezdése értelmében a 24. § szerinti engedély iránti kérelmet a GVH által közzétett formátumú, megfelelően kitöltött összefonódási kérelem űrlapon kell benyújtani. Ennek megfelelően a GVH által közzétett formátumú űrlapba foglalt kérelemben is eleve csak az összefonódás engedélyezése kérhető (Vj-10/2013.)”. Az eljáró versenytanács az

- 39) Az adott esetben az összefonódással érintett vállalkozáscsoportok, az OTP-csoport és az Üzletág azonos tevékenysége a lakossági és vállalati bankszámla-vezetési, betéti kártya és betéti szolgáltatások, valamint a lakossági lakáscélú és szabad felhasználású jelzáloghitelzés.
- 40) A *lakáscélú jelzáloghitel*ek tekintetében – azok állománya alapján számolva - a két vállalkozáscsoport együttes érintett piaci részesedése ugyan meghaladja meg a 20 százalékot, azon belül azonban az Üzletág részesedése kevesebb, mint 5 százalék, és az Erste piaci részesedése nem esik távol az OTP-csoportétól. Nem elhanyagolható körülmény az sem, hogy az Üzletág a 2011. év óta nem helyezett ki új hitelt, így gyakorlatilag kizárható, hogy az összefonódás nélkül a jövőben növekedne a piaci részesedése, lásd a Közlemény 14.c) pontját. Szintén figyelembe vette az eljáró versenytanács, hogy a hitelkamatok egyoldalú emelését az ágazati szabályozás is korlátozza.⁶ Mindezek alapján a lakáscélú jelzáloghitelk piacán egyértelműen kizárhatók a káros horizontális hatások.
- 41) A *szabad felhasználású jelzáloghitel*ek esetében az OTP-csoport és az Üzletág állomány alapján számított együttes piaci részesedése [...] (20-30 százalék). Ezen belül pedig mindkét vállalkozáscsoporté több volt, mint 5 százalék, amire tekintettel a Közlemény 14.c) pontja alapján sem zárható ki nyilvánvalóan a káros horizontális hatás. Az eljáró versenytanács azonban úgy ítélte meg, hogy ezen az érintett piacon sincs horizontális versenyaggályra alapot adó ok. Ennek megállapításánál az eljáró versenytanács a [20-30 százalék] együttes érintett piaci részesedés mellett figyelembe vette, hogy:
- az érintett piacon nagyszámú, többségében jelentős nemzetközi háttérrel rendelkező versenytárs bankcsoportot van jelen, melyek közül az Erste és a K&H is az OTP-csoportéhoz közel eső piaci részesedéssel rendelkezik;
  - az Üzletág a 2011. év óta nem helyezett ki új hitelt, így az állomány alapján számított érintett piaci részesedése folyamatosan csökken (az új kihelyezések alapján pedig 0 százalék);
  - a fentebb említett ágazati szabályozási körülményeket, továbbá
  - a megkeresett tíz versenytárs közül kilenc nem fogalmazott meg aggályt az összefonódással kapcsolatosan [lásd a 19) pontot].
- 42) A *vállalati számlavezetési* és a *vállalati betéti* szolgáltatások esetében a Közlemény alapján nem kell káros horizontális hatásokkal számolni, mert az OTP-csoport és az Üzletág együttes részesedése nem éri el a 20 százalékot.
- 43) A *vállalati betéti kártya* szolgáltatás tekintetében az OTP-csoport és az Üzletág együttes piaci részesedése [...] (20-30 százalék), azon belül azonban az Üzletág részesedése [0-5 százalék]. Emellett a K&H állomány alapján számított piaci részesedése az OTP-csoportéhoz közel eső, a 2015. évi új kibocsájtású kártyák esetében pedig még magasabb is volt, mint az OTP-csoport részesedése. Mindezek alapján a vállalati betéti kártyák esetében sem valószínűsíthetők káros horizontális versenyhatások.

---

előzőeket annyival kiegészíti, hogy a hatályos Tpvt. alapján a 29/A. § szerinti tárgyban lehetséges külön kérelmet benyújtani, melynek az úrlap is helyet biztosít.

⁶ A fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXVIII. (ún. „Fair-bank”) törvény alapján legalább három éves kamatperiódusra előre kell rögzíteni a hitelkamatot, illetve a referencia kamatlábhöz kötött hitelek esetében a kamatfelárat, amelyet ezután is csak a szerződésben előre rögzített kamatfelár-mutató alapján lehet egyoldalúan módosítani, emellett a hitelszerződés fogyasztó általi ingyenes felmondására (végtörlesztésre), illetve részleges vagy teljes előtörlesztésére bővültek a lehetőségek.

44) A lakossági számlavezetési, betéti kártya és betéti szolgáltatások mindegyike esetében az OTP-csoport valamennyi versenytársánál lényegesen magasabb (30-50 százalék közötti) részesedéssel rendelkezik. Az Üzletág részesedése ugyanakkor egyik fenti szolgáltatás esetében sem éri el a [0-5] százalékot. A valószínűsíthető versenyhatások értékelésénél az OTP-csoport piaci részesedésének előzőek szerinti alacsony növekedése mellett az eljáró versenytanács ezeken a piacokon is figyelemmel volt a nagyszámú, többségében jelentős nemzetközi háttérrel rendelkező versenytársra, valamint arra, hogy a versenytársak túlnyomó többsége nem fogalmazott meg aggályt az összefonódással kapcsolatban. Mindezek alapján, továbbá figyelembe véve, hogy ezen szolgáltatások esetében a bankváltás nem ütközik érdemi nehézségekbe, az eljáró versenytanács úgy ítélte meg, hogy a lakossági számlavezetési, betéti kártya és betéti szolgáltatások esetében sem valószínűsíthetők káros horizontális hatások.

Vertikális hatás

- 45) Egy összefonódásnak akkor lehetnek vertikális hatásai, ha az érintett vállalkozáscsoportok a termelési-értékesítési lánc egymást követő fázisaiban tevékenykednek, ami megteremtheti az érdekeltséget arra, hogy az összefonódás következtében integrálttá váló, egyik (vagy mindkét) piacon jelentékeny piaci erővel rendelkező vállalkozáscsoport ezt a piaci erőt kihasználja, azaz valamely (vagy mindkét) piacon versenyt korlátozó magatartást folytasson, lezárva az adott piacot (pl. szerződéskötéstől való indokolatlan elzárkózással, árprés révén stb.).
- 46) Az OTP-csoport és az Üzletág tevékenységei között nincsenek vertikális kapcsolódások, ezért káros vertikális hatással nem kell számolni.

Portfólió-hatás

- 47) A portfólió-hatás az összefonódás révén létrejövő vállalkozáscsoport által gyártott (forgalmazott) áruk körének bővüléséből adódik. Ez különösen akkor járhat káros versenyhatásokkal, ha egymást kiegészítő (azonos vevők által vásárolt) áruk gyártói (forgalmazói) kerülnek egy vállalkozáscsoportba. Ebben az esetben ugyanis, ha az egyik vállalkozáscsoport valamely áru(k) piacán magas piaci részesedéssel rendelkezik, akkor az összefonódás következtében bővülő vállalkozáscsoport más áru(k) piacán képes lehet versenykorlátozó magatartás (pl. árukapcsolás) érvényesítésére.
- 48) Az Üzletág tevékenységi köre részhalmozza az OTP-csoport tevékenységi körének, így az OTP-csoport tevékenységi körének bővülésével, és ebből adódóan portfólió hatással sem kell számolni.

Összegzés

- 49) Mindezek alapján az eljáró versenytanács a Tptv. 76. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tptv. 71. § (2) bekezdés c) pontja szerinti vizsgálói indítvánnyal – a kérelmezett összefonódást engedélyezte.

V.

Kapcsolódó versenykorlátozások

- 50) A Tptv. 29. § (1) bekezdése értelmében a vállalkozásoknak a 24. § szerinti összefonódása a Gazdasági Versenyhivatal engedélyének hiányában nem hajtható végre, így különösen az

összefonódás következtében szerzett szavazati jogok, illetve a vezető tisztségviselők kijelölésére vagy megválasztására vonatkozó jogosultságok nem gyakorolhatók; az összeolvadó vagy beolvadó, illetve a korábban független vállalkozás vagy vállalkozásrész döntéseinek meghozatala és az összefonódó vállalkozások közötti üzleti kapcsolatok folytatása során az összefonódást megelőző helyzet alapján kell eljárni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés szerinti tilalom nem vonatkozik az összefonódást létrehozó szerződés megkötésére vagy nyilvános vételi ajánlat megtételére, valamint az ezek alapján az összefonódás létrehozásához szükséges olyan jogügyletek és jognyilatkozatok megtételére, amelyek révén még nem kerül sor az irányítási jogoknak az irányításszerző általi gyakorlására.

- 51) Miként azt a Versenytanács a Vj/144-7/2015. számú határozata 23)-24) pontjaiban rögzítette és részletesen indokolta a Tpvt. 29. § (1) és (2) bekezdése *közvetlenül* a vevő irányítási jogát korlátozza a Gazdasági Versenyhivatal engedélyéig, ezért a *közvetlenül* az eladót terhelő korlátozások (függetlenül attól, hogy azok a Tpvt. 29. § szerinti végrehajtási tilalom időszakára vonatkoznak) a Tpvt. 30. § (5) bekezdése szerinti kapcsolódó versenykorlátozások körében értékelendők, még akkor is, ha azok ez által *közvetve* negatív irányítást hoznak létre a vevő számára. Ezt a megközelítést alátámasztja, hogy a Tpvt. 29. § és a Tpvt. 30. § (5) bekezdésének való megfelelés ugyanazon elvi megfontolások talaján áll. A Versenytanács gyakorlatában ugyanis a kapcsolódó korlátozások alapvető funkciója az összefonódás tárgyát képező vállalkozás vagy vállalkozásrész vevő általi teljes értéke megszerzésének biztosítása.⁷ Hasonlóan a végrehajtási tilalom alól akkor adható felmentés, ha az irányítási jog gyakorlása szükséges a befektetés értékének megőrzéséhez [vö. 29/A. § (1) bekezdés].
- 52) A Vj/145/2015. számú ügyben hozott döntés alapján az összefonódás révén irányítási jogát elvesztő vállalkozás(ok), azaz az eladó(k) irányítási jogai a Gazdasági Versenyhivatal engedélye előtt teljesen nem vonhatóak el, sőt azok csak a tranzakció létrejöttéhez (lásd a Tpvt. 29. § (2) bekezdését), illetve a vevő befektetésének védeleméhez (lásd a Tpvt. 29/A. §-át) szükséges mértékben korlátozhatóak.
- 53) A kapcsolódó versenykorlátozásokra nézve a Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2014., 30.8. pontja az alábbiakat rögzíti: „...a Gazdasági Versenyhivatal az összefonódást engedélyező határozataiban főszabályként – egyezően az Európai Bizottság gyakorlatával is – nem végzi el annak értékelését, hogy az összefonódást eredményező szerződésben szereplő versenykorlátozás a Tpvt. 30. § (5) bekezdése szerinti kapcsolódó versenykorlátozásnak minősül-e. Azt a jövőben – csakúgy, mint a Tpvt. hatályon kívül helyezett 18. §-a szerinti további esetekben – az érintett vállalkozásoknak saját maguknak kell eldönteniük. (Vj-135/2005.)”.
- 54) A Versenytanács azonban a Vj-90/2012. számú ügyben kifejtette, hogy amennyiben a kapcsolódó versenykorlátozásokkal kapcsolatos joggyakorlat nem ad iránymutatást, akkor „az értelmezési bizonytalanság csökkentése érdekében támpontot kívánt nyújtani a felek számára a kérdéses versenykorlátozás kapcsolódó jellegének megítéléséhez.”⁸ Az adott esetben a jövőbeni jogalkalmazás elősegítése érdekében az eljáró versenytanács alábbiakban kifejti a Szerződés 6.1. fejezete és ahhoz kapcsolódó 1. és 6. mellékleteiben foglalt korlátozásokkal kapcsolatos álláspontját. Az eljáró versenytanács azonban szükségesnek tartja egyértelműsíteni, hogy az 53) pontban foglaltakra is tekintettel az alábbiakban kifejtettek nem jelentik azt, hogy elvégezte volna ezen korlátozások érdemi értékelését.

⁷ Versenytanács Tpvt.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései 2015., 30.20. pont

⁸ Vj-90/2012, 33. pont

55) Az összefonódást eredményező szerződés megkötése és az összefonódás végrehajtása közötti időszakra nézve az Üzletág tevékenységének a „rendes üzletmenetét” szerinti folytatására vonatkozó eladói vállalás – mint általános érvényű eladói kötelezettség – a Versenytanács gyakorlata szerint a befektetések értékének megőrzéséhez szükségesnek minősül.⁹ Az eladó által tett konkrét vállalások [lásd 2) és 3) pont] a Versenytanács gyakorlata¹⁰ alapján szintén olyannak minősülnek, amelyek szükségesek lehetnek a befektetés értékének megőrzéséhez, és így a Tpvt. 30. § (5) bekezdés szerinti kapcsolódó korlátozásnak minősülhetnek. Az Üzletág pénzügyi helyzetét érintő jelentős fejleményről való tájékoztatási kötelezettség kapcsán az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy ez abban az esetben minősülhet kapcsolódó korlátozásnak, ha a tájékoztatás nem terjed ki jövőbeni piaci magatartásra, és így nem célozza, vagy valósítja meg az árak egyeztetését, vagy a piaci magatartás összehangolását. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a vevő által valamely konkrét eladói döntés esetén alkalmazott hozzájárulás megtagadása is szükségszerűen kapcsolódó korlátozásnak minősül, ez eljáró versenytanács szerint a vevői hozzájárulási jog kikötése kizárólag akkor lehet elfogadható, ha az a befektetés értékének megőrzését közvetlenül szolgálja. Ez csak esetről-esetre bírálható el, amit a Gazdasági Versenyhivatal indokolt esetben hivatalból indított eljárás keretében a Tpvt. IV. fejezetének rendelkezései alapján vizsgálhat is. Mindez különösen érvényes a nem egyértelműen megfogalmazott eladói korlátozásokra (pl.: [szabályzatok jelentős módosítása]) is, melyek konkrét alkalmazásának kapcsolódó jellege csak esetről-esetre bírálható el.¹¹ Azonban az eljáró versenytanács álláspontja szerint ezekkel összefüggésben is lényeges, hogy a korlátozások a rendes üzletmenet keretszabályának kibontásaként és egy vállalkozásrészt alkotó ügyfél/szerződés állomány esetében kerüljenek megfogalmazásra.

VII.

Eljárási kérdések

- 56) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal jár el versenyfelügyeleti eljárásban a Tpvt. rendelkezéseinek megsértése esetén – a 86. § (1) bekezdése alapján a bíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével –, továbbá azokban a hatósági ügyekben, amelyek tekintetében törvény az eljárást hatáskörébe utalja, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 57) Az eljáró versenytanács határozatát a Tpvt. 73. § (2) bekezdése és 74. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül hozta meg.
- 58) Az eljáró versenytanács a 2016. március 18.-i Vj/20-3/2016. számú végzésével a Tpvt. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásai teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött, mire tekintettel a jelen eljárásban nem alkalmazta a Ket. 72. § (4) bekezdés a) pontja szerinti egyszerűsített döntést [lásd a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének 3/2014. számú közleménye 17. a) pont].
- 59) A kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti igazgatási szolgáltatási díjat, továbbá az eljáró versenytanács Tpvt. 72. § (3) bekezdésének alkalmazásáról szóló döntését

---

⁹ Vj-94/2015. 36.b) pont.

¹⁰ Vj-94/2015. és Vj-144/2015.

¹¹ Vj-143/2015. 34. pont.

követően a Tpv. 62. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően kiegészített igazgatási szolgáltatási díjat határidőben leróta.

- 60) Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. § (3) bekezdése szerint négy hónapon belül kell meghozni, ha az eljáró versenytanács a Tpv. 72. § (3) bekezdése alapján az összefonódás piaci hatásainak teljes körű vizsgálatának szükségességéről döntött. A ügyintézési határidő kezdőnapja a Ket. 65. § (1) bekezdése alapján a kérelem beérkezését követő nap, azaz 2016. március 12. Ennek megfelelően – figyelemmel a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontjára, melyek értelmében a hiánypótlás kiadásától és a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban együtt: 28 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be – az ügyintézési határidő 2016. augusztus 22. figyelemmel a Ket. 65. § (3) bekezdésére is, mely szerint, ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel (a jelen esetben: 2016. augusztus 9., mely napon a Tpv. 33/B. § szerinti igazgatási szünetet tart a Gazdasági Versenyhivatal), a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.
- 61) Az ügyfeleket [Tpv. 52. § aa) pont] megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. május 24.

Dudra Attila s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Tóth András s.k.
a Versenytanács elnöke
versenytanácstagként eljárva

dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanácsstag